

26.6.2015

Lindorff Oy
PL 20
20101 TURKU

ASIA: Perintälain 10 §:n muutos ja velkojan velvollisuus korvata perinnästä aiheutuneita kuluja

Lähtökohta

Kuluttaja-asiamies on 29.4.2014 pyytänyt saada nähtäväkseen Lindorff Oy:n sopimukset Helsingin, Kouvolan ja Seinäjoen kaupunkien perinnän hoitamisesta.

Lindorff on toimittanut ko. perintäsopimukset ja kuluttaja-asiamies on perehtynyt toimeksiantosopimusten sisältöön erityisesti tarkoituksena selvittää miten sopimuksissa on huomioitu 16.3.2013 muuttunut perintälain 10 § ja miten kunnan kuluvastuu suhteessa velalliselta vaadittaviin kuluihin on sopimuksissa määritelty.

Sopimusten läpikäymisestä on kuluttaja-asiamiehen arvioitavaksi jäänyt kysymys siitä, onko lainmuutoksen jälkeen perinnässä sallittua menettely, jossa velalliselta vaaditaan vapaaehtoisesta perinnästä perintäkuluja, mutta velkoja korvaa perintätoimistolle perinnästä aiheutuneen kulun vasta jos velalliselta saadaan perittyä suorituksia. Eli toisin ilmaistuna - onko perintälain 10 §:n mukaan sallittua perintämenettely jossa tulokseton perintä on velkojalle maksutonta?

Oikeusohjeet

Perintälain 10 §:n 1 momentin nojalla;

” Velallisen on korvattava perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset kulut. Korvausvelvollisuus voi perustua sekä velkojan omista perintätoimista aiheutuviin kuluihin että kuluihin, joita velkojalle aiheutuu sen johdosta, että velkojan on suoritettava toimeksisaajalle korvausta perinnän suorittamisesta.”

Hallituksen esityksessä (57/2012) lainkohtaa on täsmennetty ja perusteltu seuraavasti:

” Säännöksen uudella sanamuodolla selvennetään sitä, että velallinen on vastuussa perintäkulujen korvaamisesta vain pääsaatavan velkojalle. Perimistoimistolla tai muulla toimeksisaajalla ei siis ole oikeutta vaatia velalliselta korvausta perintäkuluista omissa nimissään. Näin on riippumatta siitä, onko saatava suoraan ulosottokelpoinen vai ei.

Velalliselta saa vaatia toimeksisaajan suorittamasta perinnästä aiheutuneina kuluina enintään sitä rahamäärää, jonka velkoja on sen ja

26.6.2015

toimeksisaajan välisen sopimuksen perusteella suorittanut tai velvollinen suorittamaan toimeksisaajalle. Lain mukaista ei siten ole menettely, jossa velalliselta vaaditaan perimistoimiston suorittamien toimenpiteiden perusteella korvausta perintäkuluista esimerkiksi 50 euroa, vaikka velkoja ei sen ja perimistoimiston välisen sopimuksen mukaan ole velvollinen suorittamaan perimistoimistolle tätä määrää.

Jos velallinen riitauttaa toimeksisaajan suorittamaan perintään perustuvien perintäkulujen oikeellisuuden, velkojalla on näyttövelvollisuus siitä, että se tosiasiallisesti on suorittanut tai on velvollinen suorittamaan toimeksisaajalle sen rahamäärän, jota velalliselta vaaditaan perintäkuluina.

Arviointia

Perintälain lähtökohta on se, että velallisen on korvattava perinnästä velkojalle aiheutuvat määrältään kohtuulliset perintäkulut. Perintälain vuoden 2013 muutoksien keskeisenä tarkoituksena on ollut vähentää velallisille perinnästä aiheutuvia kustannuksia. Keinoina tämän tavoitteen saavuttamiseksi on ollut perintäkulujen määrän tarkistus ja velalliselle lähetettävien maksuvaatimusten määrän rajoittaminen ja maksusuunnitelmista perittävien kulujen tarkempi säätely. Myös perintälain 10 §:n muutoksella voi olla perintäkulujen määrää alentava vaikutus, kun toimeksiantosopimuksissa on nyt nimenomaisesti sovittava siitä, millaisia kuluja velallisilta saadaan periä.

Perintälain 10 §:n muutoksen nimenomaisena tarkoituksena kuitenkin pykälän perustelujen mukaan on ollut;

- a) Poistaa se aikaisempi tilanne, jossa perintätoimistot velkoivat ulosottokelpoisten saatavien perintäpalkkioita itsenäisinä saatavina ja missä perintäkulut usein erkaantuivat varsinaisesta päävelasta ja tätä kautta velallisten perintäkulut ja ulosottomaksut kertautuivat ja kasvoivat kohtuuttomasti;
- b) Estää mahdollisuus kerryttää velkojalle perusteetonta etua perinnästä - eli esimerkiksi jos perintäyhtiö vaatisi perinnästään velalliselta velkojan perintäkuluina maksuvaatimuksesta 14 euroa ja tosiasiallisesti velkoja suorittaa perintäyhtiölle palkkiota vain 10 euroa, on velkojalle tuloutetusta 14 eurosta 4 euroa perusteetonta etua. Tämän estämiseksi lain esitöissä on tuotu esiin, että ” *velallisen korvausvastuu perintäkuluista rajoittuu enintään siihen rahamäärään, jonka velkoja on sen ja perimistoimiston välisen sopimuksen mukaan velvollinen suorittamaan perintätoimistolle.*”

Lain esitöissä ei ole otettu kantaa siihen, milloin velkojan on suoritettava korvaus perinnästä toimeksisaajalle. Lain esitöissä todetaan vain että ” *Velalliselta saa vaatia toimeksisaajan suorittamasta perinnästä aiheutuneina kuluina enintään sitä rahamäärää, jonka velkoja on sen ja toimeksisaajan välisen sopimuksen perusteella suorittanut tai velvollinen suorittamaan toimeksisaajalle.*”

Perinnän lähtökohta on lain muutoksen jälkeenkin edelleen se, että velallisen on korvattava perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset perintäkulut. Tämän nk. aiheuttamisperiaatteen kanssa yhteensopiva ja myös perintälain 10 §:n perusteluiden

26.6.2015

valossa mahdollinen on järjestely, jossa perintätoimeksiannossa sovitaan, että velkojan tulee maksaa korvaus perinnästä perintäyhtiölle vasta, kun velalliselta on saatu sitä vastaava suoritus. Niin kauan kuin velalliselta ei onnistuta suoritusta saamaan, ei velkojan maksettava korvauskaan eräänny maksettavaksi. Jotta perintälain 10 §:n muutoksen sisältämä kytkös velalliselta perittävien toimeksiantoperintäkulujen enimmäismäärän ja velkojalta toimeksiantoperinnästä veloittettavan korvauksen välillä olisi kuitenkin aidosti olemassa, velkojan velvollisuuden suorittaa korvaus toimeksisaajalle tulee olla voimassa niin kauan kuin perintäkuluja velalliselta vaaditaan.

Johtopäätökset

Kuluttaja-asiamies katsoo, että perintätoimeksiantosopimuksen ehto, jonka mukaan velkojan maksuvelvollisuus toimeksisaajaa kohtaan aktualisoituu vasta, kun velalliseen kohdistuneet perintätoimet ovat johtaneet tulokseen, ei ole perintälain 10 §:n tarkoituksen vastainen. Velkojan velvollisuuden suorittaa perintäpalkkio tulee kuitenkin olla voimassa niin kauan kuin ko. perintäkuluja velalliselta vaaditaan.

Kuluttaja-asiamies painottaa, että lainmuutoksen tarkoitus on ollut selkeyttää velallisen kuluvastuun perusteita ja velkojan on kyettävä viimekädessä näyttämään että velalliselta ei vaadita perintäkuluina enempää kuin velkoja on velvollinen maksamaan perinnästä toimeksisaajalle. Näin ollen edellytyksenä on, että velkojan on kyettävä selkeästi näyttämään, mitä se on maksanut tai mitä se on velvollinen suorittamaan korvauksena perinnästä toimeksisaajalle.

Päivi Hentunen
kuluttaja-asiamies

Juha Jokinen
lakimies